

6

තොරතුරු රැස් කිරීම හා සන්නිවේදනය සඳහා අන්තර්ජාලය භාවිතය

6.1 අන්තර්ජාලය හඳුනා ගනිමු

අයියේ... අපේ ගුරුතුමී කිවුවා මුහුදු සත්තු ගැන විස්තර අන්තර්ජාලයෙන් සොයා ගන්න පුළුවන් කියලා. මොකක් ද අයියේ අන්තර්ජාලය කියන්නේ

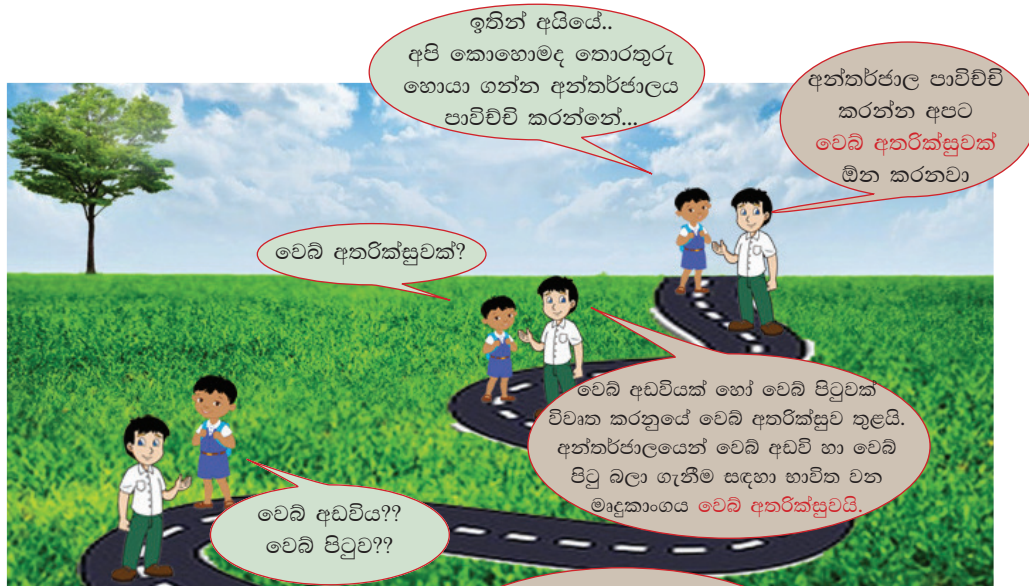
මල්ලි අන්තර්ජාලය (Internet) කියන්නේ පරිගණක ජාල විශාල ප්‍රමාණයක එකතුවක්

අන්තර්ජාලය සෑදී ඇත්තේ ලෝකය පුරා විසිරී ඇති පරිගණක සහ පරිගණක ජාල විශාල ප්‍රමාණයක් එකිනෙක සම්බන්ධ වීමෙනි.

පුවත්පත් කියවීම, බිල්පත් ගෙවීම, භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම, ලිපි ගනුදෙනු, රූපවාහිනිය නැරඹීම ආදී විවිධාකාර සේවා විශාල ප්‍රමාණයක් අන්තර්ජාලය මගින් ඉටු කර ගත හැකි ය.

6.2 අන්තර්ජාලයට ප්‍රවේශ වෙමු

<http://www.e-thaksalawa.moe.gov.lk>

6.1 රූපය - වෙබ් පිටුවක ආකෘතිය

6.2.1 වෙබ් අතිරික්සුව

ඔබ වෙබ් අඩවියක් හෝ වෙබ් පිටුවක් විවෘත කරනුයේ වෙබ් අතිරික්සුවක් තුළ යි. අන්තර්ජාලයෙන් වෙබ් අඩවි හා වෙබ් පිටු බලා ගැනීම සඳහා භාවිත වන මෘදුකාංගය වෙබ් අතිරික්සුව (web browser) වේ.

උදාහරණ

Google Chrome

Internet Explorer

Mozilla Firefox

6.2.2 වෙබ් අතිරික්සු භාවිතය

වෙබ් අතිරික්සුවක් භාවිත කිරීම සඳහා පරිගණකය අන්තර්ජාලය සමඟ සම්බන්ධවී තිබිය යුතු ය.

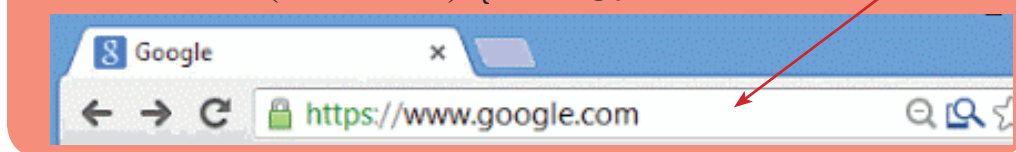

සාමාන්‍යයෙන් වෙබ් අතිරික්සුවක් පරිගණකයේ අතරු මුහුණත මත ඇති කෙටිමං (shortcuts) හරහා විවෘත කර ගත හැකි ය.

වෙබ් අතිරික්සුවක ඉහළ කොටසේ ලිපිත පටිත්ත (address bar) දක්නට ලැබේ.

ලිපිත පටිත්ත

ඔබට වෙබ් අඩවියක් විවෘත කර ගැනීමට අවශ්‍ය නම් එහි ලිපිතය ලිපිත පටිත්ත තුළ ඇතුළත් කළ යුතු ය.

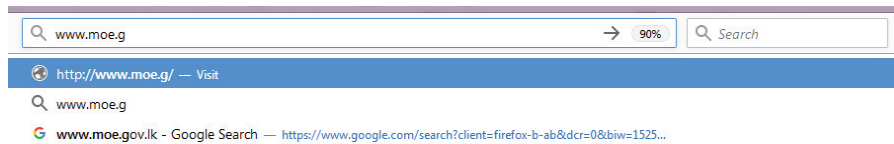
ලිපිත පටිත්ත මතට මූසික තුඩ ගෙන ගොස් ක්ලික් කරන්න. ඉන්පසු කෙලින් ම ලිපිතය ඇතුළත් කරන්න. ඉන්පසු Enter යතුර ඔබන්න.

උදාහරණ: අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශ වෙබ් අඩවියට ඇතුළු වීම

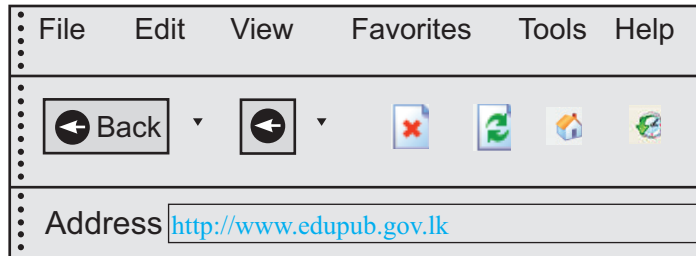
6.2 රූපය - අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශ වෙබ් අඩවිය

ඔබ ඇතුළත් කරන වෙබ් අඩවිය මින් පෙර ලිපින පටිත්තට ඇතුළත් කර ඇත්නම් එය පෙන්නුම් කරන අතර මූසික තුඩ ඒ වෙත ගෙන ගොස් ක්ලික් කළ යුතු ය.

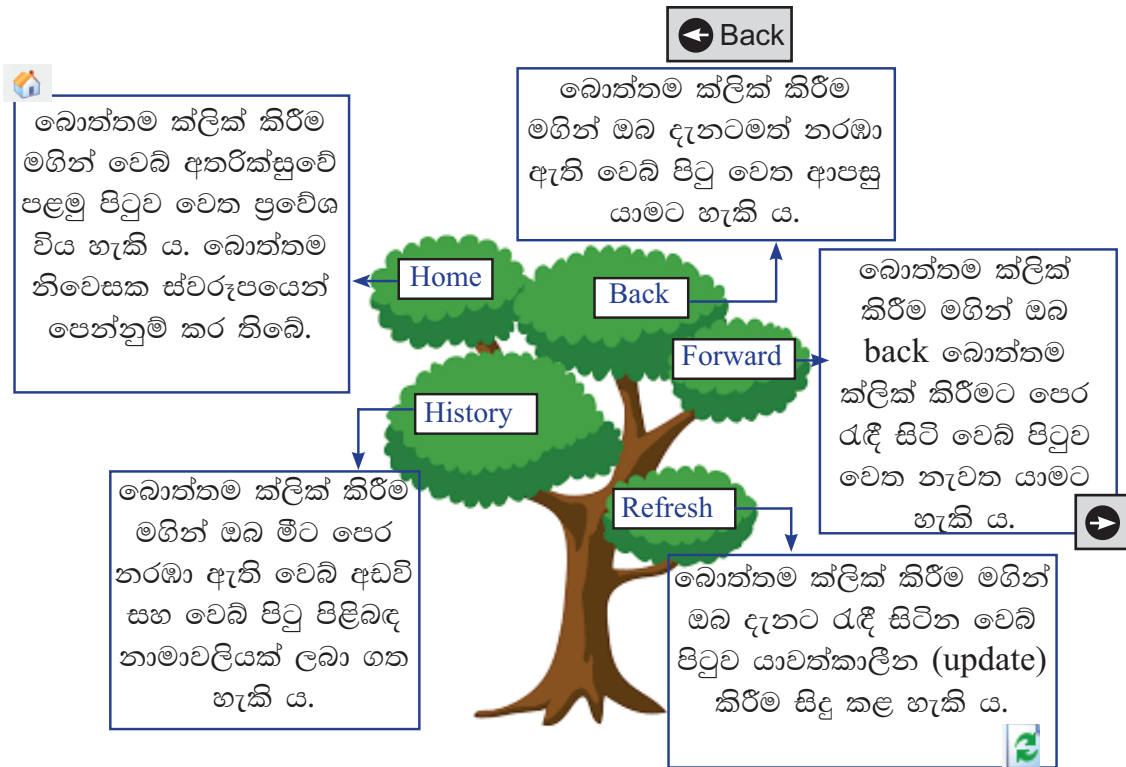

6.3 රූපය - ලිපින පටිත්ත

වෙබ් අතරික්සුවක මෙවලම් පටිත්තක් (tool bar) ද දක්නට ලැබේ. වෙබ් අඩවිවලට මාරුවීම සහ වෙබ් පිටු යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා මෙම මෙවලම් පටිත්ත යොදා ගත හැකි ය.

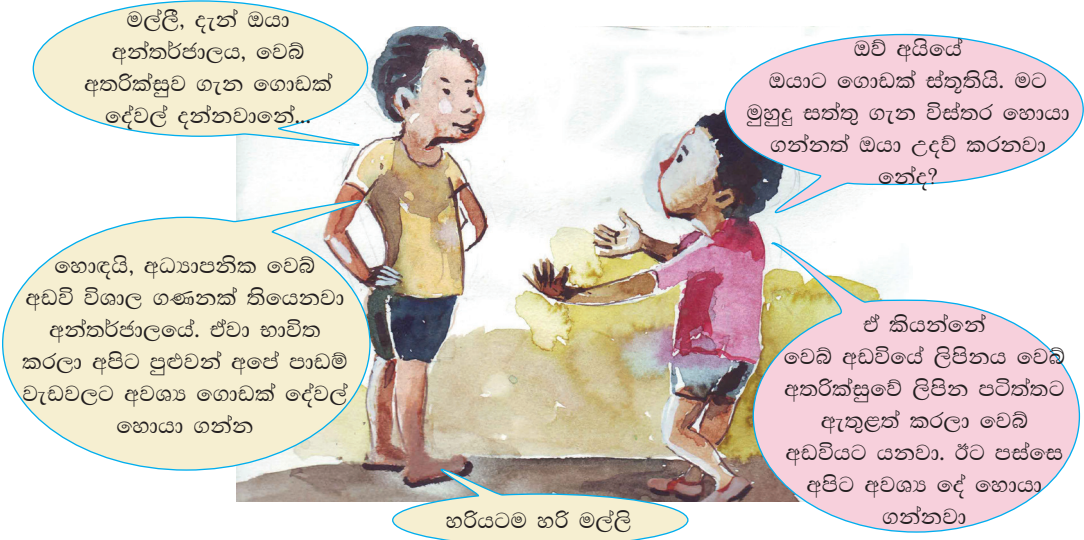

6.4 රූපය - අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තු වෙබ් ලිපිනය

6.5 රූපය - වෙබ් අතරික්සුවක ඇති මෙවලම් කිහිපයක්

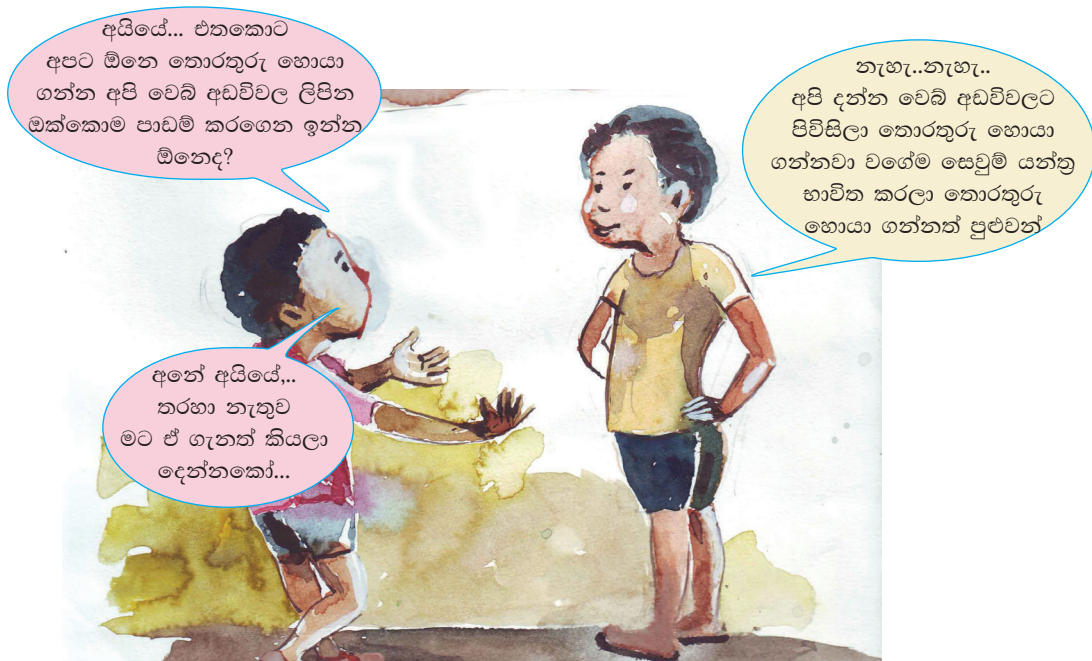
6.3 අධ්‍යාපනික වෙබ් අඩවි මගින් තොරතුරු ලබා ගනිමු

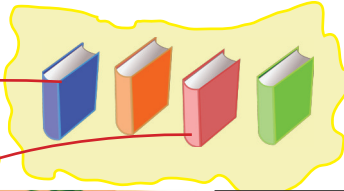
අන්තර්ජාලය තුළ අධ්‍යාපනික වෙබ් අඩවි විශාල ප්‍රමාණයක් ඇති අතර ඒවා භාවිතයෙන් විවිධ අධ්‍යාපනික කරුණු පරිශීලනය කළ හැකි ය. එසේම වෙබ් අඩවියකට ඇතුළත් වීම සඳහා වෙබ් අතිරික්සුවේ ලිපින පටිත්ත අදාළ වෙබ් අඩවියේ ලිපිනය ඇතුළත් කළ යුතු ය.

උදාහරණ : www.bbc.com/bitesize

6.4 සෙවුම් යන්ත්‍ර හඳුනා ගනිමු

සෙවුම් යන්ත්‍ර (search engine)
 අන්තර්ජාලයෙන් තොරතුරු සොයා ගැනීම සඳහා භාවිත කළ හැකි මෘදුකාංගයකි. මෙමගින් සොයනු ලබන කරුණුවලට අදාළ වෙබ් අඩවි ලැයිස්තුවක් ලෙස ලබා දේ.

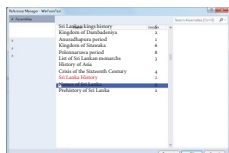

පොත	රාක්කය
ශ්‍රී ලංකා ඉතිහාසය	1
අපේ ශිෂ්ටාචාරය 1 අනුරාධපුරය	3
පොළොන්නරු යුගය	2
ශ්‍රී ලංකා ඉතිහාසය 2	6

මට ලංකාවේ ඉතිහාසය පිළිබඳ විස්තර හොයා ගන්න පුළුවන් ද?

මෙම විස්තර සොයා ගැනීමට යාලිනිට සහාය වීම සඳහා පුස්තකාලයාධිපති ලංකාවේ ඉතිහාසය පිළිබඳ කරුණු ඇතුළත් පොත් පිළිබඳ දැන සිටිය යුතු අතර එම පොත් ගබඩා කර ඇති ස්ථානය ද දැන සිටිය යුතු ය.

අවසානයේ දී අදාළ පොත් සොයා ගැනීමට හැකිවන ලෙස පොත්වල නම් සහ තබා ඇති ස්ථානය ඇතුළත් ලැයිස්තුවක් ලබා දෙනු ඇත.

මෙම විස්තර සොයා ගැනීමට ඇන්ට සහාය වීම සඳහා සෙවුම් යන්ත්‍රය ලංකාවේ ඉතිහාසය පිළිබඳ කරුණු ඇතුළත් වෙබ් අඩවි හෝ වෙබ් පිටු පිළිබඳ දැන සිටිය යුතු අතර එම වෙබ් අඩවි හෝ වෙබ් පිටු අන්තර්ගත ස්ථානය ද දැන සිටිය යුතු ය.

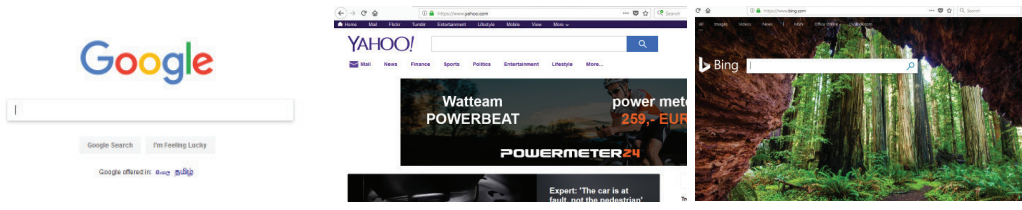
අවසානයේ දී අදාළ වෙබ් අඩවි හෝ වෙබ් පිටු සොයා ගැනීමට හැකිවන ලෙස වෙබ් අඩවිවල නම් සහ වෙබ් ලිපින ඇතුළත් ලැයිස්තුවක් ලබා දෙනු ඇත.

අන්තර්ජාලයේ වෙබ් අඩවි සහ වෙබ් පිටු අනිවිශාල ප්‍රමාණයක් පවතී. එම වෙබ් අඩවිවල ඇති කෑම වට්ටෝරු, ප්‍රවෘත්ති, ඉතිහාසය, විද්‍යාව, අධ්‍යාපනික කරුණු වැනි ඕනෑම දෙයක් සෙවුම් යන්ත්‍ර භාවිතයෙන් සොයා හැකි ය.

අන්තර්ජාලයෙන් වඩාත් ඵලදායීව අවශ්‍ය දේ සොයා ගැනීම සඳහා සෙවුම් යන්ත්‍ර අවශ්‍ය වේ.

සෙවුම් යන්ත්‍රයක් දහස් ගණනක් වෙබ් අඩවි සහ වෙබ් පිටු අන්තර්ජාලයෙන් සුපිරික්සා (scan) තොරතුරු රැස් කර, වඩාත් සුදුසු පරිදි සකස් කරනු ලබයි.

- සෙවුම් යන්ත්‍ර සඳහා උදාහරණ
 - Google - www.google.com
 - Yahoo - www.yahoo.com
 - Bing - www.bing.com

6.6 රූපය - සෙවුම් යන්ත්‍ර

සෙවුම් යන්ත්‍ර විවෘත කිරීම සහ භාවිතය

සෙවුම් යන්ත්‍ර භාවිතය සඳහා පරිගණකයේ ස්ථාපනය කර ඇති වෙබ් අතරික්සුව විවෘත කළ යුතු ය.

😊 භාවිත කිරීමට අවශ්‍ය සෙවුම් යන්ත්‍රයේ ලිපිනය ලිපින පටිත්තේ (address bar) සටහන් කළ යුතු ය.

😊 ලිපින පටිත්තේ (address bar) ඇති Search යතුර ක්ලික් කිරීමෙන් හෝ යතුරු පුවරුවේ Enter යතුර එබීමෙන් සෙවුම් යන්ත්‍රය තුළට පිවිසිය හැකි ය.

සෙවුම් යන්ත්‍රයක සෙවුම් පෙට්ටියක් (search box) හෝ සෙවුම් ක්ෂේත්‍රයක් (search field) දක්නට ලැබේ.

සෙවීමට අවශ්‍ය කරුණට අදාළ මූලික වචන (key words) සටහන් කර බොත්තම ක්ලික් (click) කළ යුතු ය.

ඔබේ සෙවීමේ ප්‍රතිඵල වෙබ් අඩවි සහ සබැඳි ලැයිස්තුවක් වශයෙන් පෙන්වුම් කරයි. වඩාත් ජනප්‍රිය හෝ වඩාත් සුදුසු වෙබ් අඩවිය හෝ සබැඳිය ලැයිස්තුවේ ඉහළින් ම පෙන්වයි. ඒ අතරින් අවශ්‍ය වෙබ් අඩවිය නැරඹීම සඳහා ඊට අදාළ සබැඳිය තෝරා ගෙන ක්ලික් කළ යුතු ය.

මූල පද (key words) යනු සෙවීමට බලාපොරොත්තු වන දේ පිළිබඳ වඩාත් සරලව සහ සෘජු ව ප්‍රකාශ කරන වචනයයි.

උදා: “ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතිහාසය” පිළිබඳ කරුණු අවශ්‍ය යැයි සිතමු. ඒ සඳහා “History Sri Lanka” යන මූල පද භාවිත කළ හැකි ය.

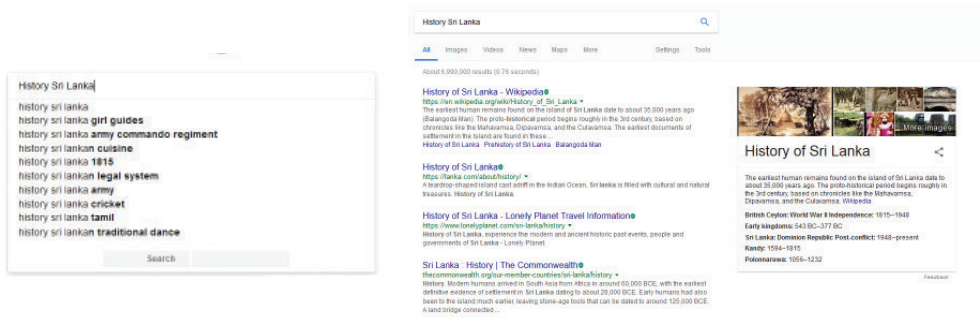
සෙවීම් වඩාත් ඵලදායී කර ගැනීම සඳහා ඉගි කිහිපයක්

සෙවීම් වඩාත් ඵලදායී කර ගැනීම සඳහා පහත කෙටි ඉගි භාවිත කළ හැකි ය.

- මූල පද භාවිත කරන්න. සම්පූර්ණ වාක්‍ය හෝ ප්‍රශ්න භාවිත නොකරන්න. උදා: “මට ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ ඉතිහාසය අවශ්‍ය වේ.”

“I need the history of Sri Lanka” වශයෙන් සටහන් කිරීම වෙනුවට “ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතිහාසය” “History Sri Lanka” හෝ “Sri Lankan History” ලෙස සටහන් කළ හැකි ය.

- අවශ්‍ය දේ සොයා ගැනීමට නොහැකි වූයේ නම් වෙනස් වචන හෝ වෙනස් ප්‍රකාශන ක්‍රමයක් මගින් නැවත උත්සාහ කළ යුතු ය.

6.7 රූපය - සෙවුම් යන්ත්‍රයකින් අවශ්‍ය දේ සෙවීම

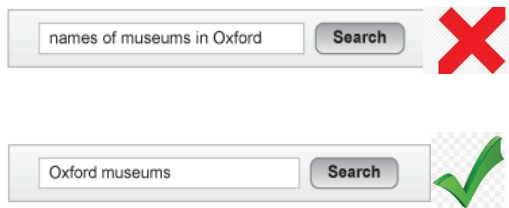

ක්‍රියාකාරකම 1 - වැඩපොතේ 6.1 බලන්න

සමහර සෙවුම්වල දී ඔබගේ සෙවීමට අදාළ නොවන වෙබ් අඩවිවලට අදාළ පිටු සිය ගණනක් පෙන්විය හැකි ය. මෙය මඟ හැරීම සඳහා ඔබගේ සෙවුම් වචන තෝරා ගැනීමේ දී පරෙස්සම් වන්න. ඔබේ වචනය වඩාත් උචිත වන විට ඔබේ සෙවුම් යන්ත්‍රය මගින් වඩාත් නිවැරදි ප්‍රතිඵලයක් පෙන්වයි.

2) අත්‍යවශ්‍ය නොවන වචන ඉවත් කිරීම

ඔබගේ සෙවීමට අදාළ නොවන වචන භාවිත නොකරන්න. සෙවීමක් ලෙස “how, and, in, to, as” වැනි වචන භාවිත නොකරන්න. ඔබට සොයා ගැනීමට අවශ්‍ය පුද්ගලයින්, ස්ථාන හෝ දේවල් පමණක් භාවිත කරන්න.

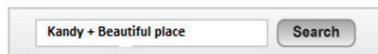
1) වචන කිහිපයකින් යුත් වාක්‍ය බණ්ඩයක් සඳහා ද්විත්ව උඩු කොමා (“ ”) භාවිත කරන්න.

A search bar containing the text "digital photography" and a "Search" button.

3) එක් ප්‍රධාන වචනයකට වඩා භාවිත කිරීමට අවශ්‍ය වීම

භාවිත කරන වචන “+ ” සලකුණ යොදා සම්බන්ධ කරන්න. උදාහරණයක් ලෙස නුවර පිහිටා ඇති ලස්සන තැන් බැලීමට අවශ්‍ය වීම

A search bar containing the text "Kandy + Beautiful place" and a "Search" button.

ලෙස සටහන් කිරීම සුදුසුය.

4) සෙවීමට අනවශ්‍ය දේ ඉවත් කිරීම සඳහා

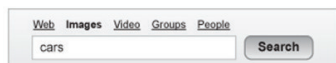
සෙවීමට අනවශ්‍ය වචනයට ඉදිරියෙන් “-” භාවිත කරන්න. උදාහරණයක් ලෙස විම්බල්ඩන් පිලිබඳ තොරතුරු සෙවීමේ දී ටෙනිස් ක්‍රීඩාව පිලිබඳව ද තොරතුරු සොයා දේ. එමනිසා ටෙනිස් පිලිබඳ විස්තර ඉවත් කිරීම සඳහා

A search bar containing the text "Wimbledon -tennis" and a "Search" button.

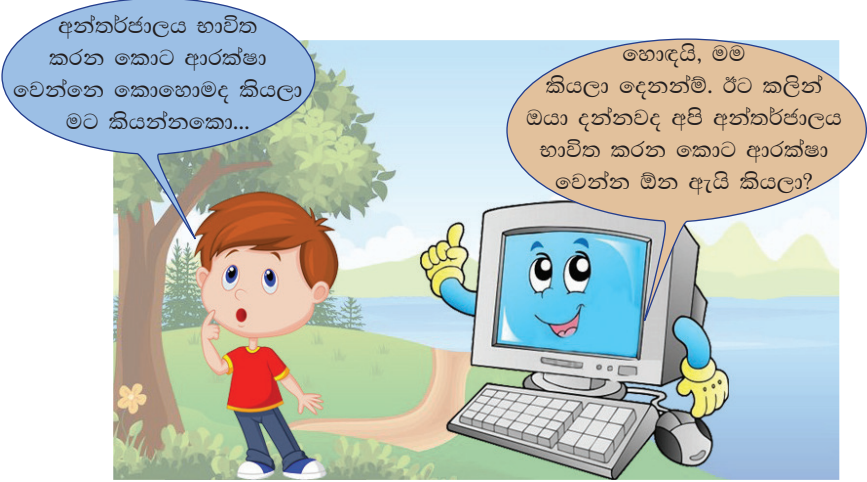
ලෙස සටහන් කරයි.

5) යම් දෙයක් පිලිබඳ පින්තූරයක් සෙවීමට අවශ්‍ය වීම සෙවුම් යන්ත්‍රයේ Image යන්න තෝරා සෙවීමට අවශ්‍ය දෙය ලබා දෙන්න.

A search bar with a top navigation menu containing "Web", "Images", "Video", "Groups", and "People". The "Images" option is selected. The search bar contains the text "cars" and a "Search" button.

6.4 අන්තර්ජාල භාවිතයේ දී සුරක්ෂිත වීම

අන්තර්ජාලයට පිවිසෙන විට පාලනයක් සහිතව, ආරක්ෂිතව පිවිසීම සඳහා විවිධ උපක්‍රම අනුගමනය කිරීම ප්‍රවේශ පාලනය ලෙස හැඳින්වේ.

අන්තර්ජාලය භාවිතයේ දී ලෝකය පුරා ඇති විවිධ පරිගණකඡාල සමග සහ විවිධ වෙබ් අඩවි සමග අන්තර් සම්බන්ධතා ඇති වන බැවින් අපගේ පරිගණකය වෙත විවිධ බලපෑම් ඇති වීමේ වැඩි ඉඩක් පවතී.

6.4.1 වෙබ් අඩවි වෙත පිවිසීමේ දී පරිශීලක නාම සහ මුරපද ලබා දීම

සමහර අවස්ථාවල දී යම් යම් වෙබ් අඩවි වෙත ප්‍රවේශ වීමේ දී හෝ යම් විශේෂිත තොරතුරු ලබා ගැනීමට යාමේ දී පරිශීලක නාම සහ මුරපද ලබා දී ලියාපදිංචි වීම අවශ්‍ය වේ.

පරිශීලක නාමය (username) ඔබේ නම වීම අවශ්‍ය නැත. කැමති වෙනත් වචනයක් පරිශීලක නාමය ලෙස ලබා දීම මගින් ඔබේ අන්‍යන්‍යතාව ආරක්ෂා කර ගත හැකි ය. මතකයේ තබා ගත හැකි සහ වෙනත් අයෙකුට පහසුවෙන් අනුමාන කළ නොහැකි එකක් විය යුතු ය.

මුරපදය වඩාත් හොඳ මුරපදයක් සඳහා අකුරු හා ඉලක්කම් මිශ්‍ර යොදා තිබීම සුදුසු ය. එය ශක්තිමත් මුරපදයක් ලෙස හඳුන්වයි.

උදා: නුසුදුසු මුරපද - password
saman 123

සුදුසු මුරපද - be220mmb*
Sama89agu@

- වෙනස් වෙබ් අඩවි සඳහා වෙනස් මුරපද භාවිත කිරීම වඩාත් සුරක්ෂිතය.
- පරිශීලක නම සහ මුරපදය භාවිතයෙන් යම් වෙබ් අඩවියකට ඇතුළත් (log on) වූ පසු අදාළ කාර්යයෙන් අනතුරුව ඉන් ඉවත් වීම (log out) අනිවාර්යයෙන් ම කළ යුතු ය.
- ඔබගේ මුරපදය කිසිසේත් ම අන්සතු නොකළ යුතු ය.

6.4.2 විද්‍යුත් තැපෑල සුරක්ෂිතව භාවිත කිරීම

යම් යම් අවස්ථාවල දී බැංකු ගිණුම් තොරතුරු ආදී පෞද්ගලික තොරතුරු වෙත ළඟා වීමේ අරමුණින් පුද්ගලයින් විසින් විද්‍යුත් තැපැල් ලිපි එවිය හැකි ය. එසේ ම වෙළෙඳ අරමුණු මත පුද්ගලයින් දහස් ගණනකට යවනු ලබන වෙළෙඳ දැන්වීම් ආදිය අන්තර්ගත විද්‍යුත් තැපැල් ලිපි ද අප වෙත ලැබිය හැකි ය.

මෙම විද්‍යුත් ලිපි භාවිතයේ දී සුරක්ෂිත වීම සඳහා අනුගමනය කළ හැකි පියවර කිහිපයක් පහත දක්වා ඇත.

- මින් පෙර අසා නොමැති, නොදන්නා පුද්ගලයින් විසින් එවා ඇති විද්‍යුත් ලිපි විවෘත කිරීමේ දී සැලකිලිමත් වීම.
- එවැනි ලිපියක් විවෘත කිරීමේ දී ඒවායෙහි ඇති සබැඳි වෙත පිවිසීමෙන් වැළකීම සහ පිළිතුරු යැවීමෙන් වැළකීම.
- විද්‍යුත් තැපෑල හරහා තොරතුරු ඉල්ලා සිටින ඕනෑම ආයතනයක් වෙත සොයා බැලීමෙන් තොරව ඒවා ලබා දීමෙන් වැළකීම.

6.4.3 අන්තර්ජාලය හරහා සුරක්ෂිතව ගනුදෙනු කිරීම

මාර්ගගතව (online) ගනුදෙනු කළ හැකි වීම, භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම අන්තර්ජාලයෙන් ලබා ගත හැකි වැදගත් ප්‍රයෝජනයකි.

නමුත් මෙහි දී වඩාත් ප්‍රවේශම් විය යුතු ය. භාණ්ඩ මිලදී ගැනීමේ දී වඩාත් විශ්වාසය තැබිය හැකි වෙබ් අඩවි තෝරා ගත යුතු අතර ආරක්ෂිත ක්‍රම අනුගමනය කරමින් ගෙවීම් සිදු කළ යුතු ය.

අන්තර්ජාලය භාවිතයේ දී ඒ පිළිබඳ පුළුල් දැනුමක් සහිත අයගේ මග පෙන්වීම් සහ උපදෙස් අනුව කටයුතු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මේ වන විට අන්තර්ජාලය හරහා කෙරෙන වංචාකාරී හා අනර්ථකාරී ක්‍රියා වැඩි වෙමින් පවතී.

පුංචි ඔබ අන්තර්ජාලය වෙත පිවිසෙන සෑම විට ම ගුරුවරයාගේ, දෙමව්පියන්ගේ හෝ ඒ පිළිබඳ දැනුම සහිත වැඩිහිටියෙකුගේ සහයෝගය හා මඟ පෙන්වීම ලබා ගැනීමට අනිවාර්යයෙන් ම කටයුතු කරන්න. එයින් ඔබ අන්තර්ජාලය තුළ සැරිසරන කාලසීමාව වඩාත් ඵලදායී, තෘප්තිමත් සහ සුරක්ෂිත එකක් බවට පත් වනු ඇත.

ක්‍රියාකාරකම 2 - වැඩපොතේ 6.2 බලන්න

සාරාංශය

- ★ අන්තර්ජාලය යනු පරිගණක ජාල විශාල ප්‍රමාණයක එකතුවකි.
- ★ තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීම සඳහා අන්තර්ජාලයේ සේවා ගණනාවක් පවතින අතර වෙබ් යනු එක් සේවාවක් පමණි.
- ★ අන්තර්ජාලය ඔස්සේ ලේඛන, පින්තූර, වීඩියෝ සහ ශබ්ද වැනි ඕනෑ ම තොරතුරක් හුවමාරු කර ගත හැකි අතර ඒ සඳහා ඒවා වෙබ් පිටු ලෙස ගබඩා කොට ඇත. වෙබ් පිටු භාවිත කර වෙබ් අඩවියක් සාදයි. එක් වෙබ් අඩවියක් අනන්‍යව හඳුනා ගැනීම සඳහා වෙබ් ලිපිනයක් භාවිත වේ.
- ★ වෙබ් පිටු බලා ගැනීම සඳහා භාවිත වන්නා වූ මෘදුකාංගය වන්නේ වෙබ් අතිරික්ෂුවයි.
- ★ අවශ්‍ය තොරතුරු සොයා ගැනීම සඳහා භාවිත වන්නා වූ වැඩසටහන් සෙවුම් යන්ත්‍ර ලෙස හැඳින්වේ.

- ★ අන්තර්ජාලය ඔස්සේ ලිපි යැවීම සඳහා භාවිත වන්නා වූ සේවාව ඊ-මේල් වේ.
- ★ අන්තර්ජාලය ඔස්සේ ගනුදෙනු කටයුතු සිදු කළ හැකි අතර ඒ සඳහා ආරක්ෂාකාරී වෙබ් ලිපින පමණක් භාවිත කළ යුතු වේ.
- ★ වෙබ් අතිරික්ෂුවක හා සෙවුම් යන්ත්‍රයක වෙනස්කම්

වෙබ් අතිරික්ෂුව	සෙවුම් යන්ත්‍රය
අන්තර්ජාලය ඔස්සේ වෙබ් අඩවිවලට ප්‍රවේශ වී ඒවායෙහි ඇති වෙබ් පිටු බලා ගැනීම සඳහා භාවිත වන්නා වූ මෘදුකාංගයකි.	අන්තර්ජාලයේ අතිවිශාල තොරතුරු එකතුවකින් අවශ්‍ය තොරතුරු සොයා ගැනීම සඳහා භාවිත වන්නා වූ වැඩසටහනකි. මෙය භාවිත කිරීම සඳහා වෙබ් අතිරික්ෂුවක් අවශ්‍යය.
වෙබ් අඩවිවලට පිවිසීම සඳහා වෙබ් ලිපින භාවිත වේ.	තොරතුරු සෙවීම සඳහා අදාළ වචන හෝ වාක්‍ය භාවිත වේ.
යොදා ගත් වෙබ් ලිපිනයට අදාළ වෙබ් අඩවිය විවෘත වේ.	සෙවීමට අදාළ වෙබ් අඩවි ලැයිස්තුවක් ලබා දේ. ඒවායින් අදාළ තොරතුරු ලබා ගැනීමට සුදුසු වෙබ් අඩවිය තෝරා ගත යුතු වේ.